

Fővárosi Ítéltábla

20.Gf.40.305/2021/13-II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Ravasz László Endre ügyvéd (cím1) által képviselt I. r. felperes (felperesek címe) I. rendű és I. r. felperesné (felperesek címe) II. rendű felpereseknek – a Dr. Bátonyi Ügyvédi Iroda (cím2; ügyintéző: dr. Bátonyi Richárd ügyvéd) által képviselt I. r. alperes (I. r. alperes címe) I. rendű és dr. Svoren Ákos kamarai jogtanácsos által képviselt II. r. alperes (II. r. alperes címe.) II. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és jogkövetkezményei iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2021. július 8-án kelt 17.G.40.012/2020/45. számú ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek által 46. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű alperesnek 70.000 (hetvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 812.280 (nyolcszáztizenkétezer-kétszáznyolcvan) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az I. és II. rendű felperesek pontosított keresetükben az I. rendű alperessel 2007. május 8-án megkötött I. r. alperes svájci frank alapú lakáshitelhez kapcsolódó hitel- és zálogszerződés érvénytelenségének megállapítását kérték a kölcsönszerződés 1.1. pontja, az 5.3. pont 7. bekezdése, 6.2. pontja, valamint a 6/A.2.a) pontja semmissége, illetve az árfolyamkockázati tájékoztató tisztességtelensége okán. Jogkövetkezményként a szerződés érvényessé nyilvánítását kérték akként, hogy 10.753.507 forint tartozásuk áll fenn a II. rendű

alperes, mint engedményes felé, melyet 100 havi részletben kívánnak megfizetni. Kérték továbbá a kölcsönszerződéshez kapcsolódó közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú tartozáselismerő nyilatkozat, valamint a közjegyző által közokiratba foglalt felmondás érvénytelenségének a megállapítását is. Keresetük jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: r.Ptk.) 209. § (1) és (4) bekezdését, a 209/A. § (2) bekezdését, a 237. § (2) bekezdését, a 239. § (2) bekezdését, a 93/13. EKG irányelv 4. cikk (2) bekezdését, a 18/1999. (II. 5.) Kormányrendelet 1. § i) pontját és 2. § h) pontját, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: r.Hpt.) 203. § (6) bekezdését jelölték meg. Hivatkoztak ezen túlmenően a 6/2013. és a 2/2014. PJE határozatra, valamint az Európai Unió Bírósága C-186/16., C-51/17. és C-118/17. számú ítéletére. A felmondás érvénytelensége körében az r.Ptk. 4. § (4) bekezdését, 200. § (2) bekezdését, 209/A. § (2) bekezdését, a közjegyzői okirat közokirati jellegének hiánya körében a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjtv.) 3. § (1) bekezdését és a 120. § (1) bekezdés b) pontját hívták fel.

[2] Előadták, hogy a szerződéskötést megelőzően az árfolyamkockázattal kapcsolatban az I. rendű alperestől nem kaptak tájékoztatást arról, hogy a törlesztőrészek olyan mértékben emelkedhetnek, hogy az számukra akár megélhetési gondot is okozhat. Szerződéses céljuk az volt, hogy a forintHITEKÉNél alacsonyabb törlesztőrészetű és az adott jövedelmi- vagyoni viszonyaik mellett a futamidő végéig stabilan fizethető kölcsönt vegyenek fel. Bízta az I. rendű alperes mint bank szakértelmében, ezért nem feltételezték, hogy a devizaszerződésnek ilyen súlyos gazdasági következményei lehetnek. Az I. rendű alperesnek tudnia kellett a kamatparitás elve alapján, hogy a deviza alapú kölcsönök nyújtása esetén a fogyasztókra nézve akár egy pénzügyi csődöt jelentő helyzet is kialakulhat. A tájékoztatás nem felelt meg a Kúria és az Európai Unió Bírósága joggyakorlatának (2/2014. PJE, 6/2013. PJE és C-51/17., C-118/17., C-26/13., C-186/16. számú ítéletek).

[3] Kifogásolták, hogy a hitelbírálat során tévesen tájékoztatta őket az I. rendű alperes, mert az általa ismert kockázatokat nem vette figyelembe. A hitelbírálatot az aktuális árfolyamon végezte, így tévesen jutott arra a következtetésre és tájékoztatott arról, hogy a futamidő alatt képesek lesznek a felvételkori jövedelmi- és vagyoni viszonyukat alapul véve törleszteni a kölcsön részleteit. A felperesek a hitelbírálatból kiindulva alappal feltételezheték, hogy az árfolyam, illetve kamatkockázat nem valós, vagy csak korlátozott.

[4] Állították, hogy a közjegyző által készített okirat nem tekinthető közokiratnak, mert a közjegyzőnek meg kellett volna tagadnia a tartozáselismerő nyilatkozat közokiratba foglalását a Kjtv. 3. § (1) bekezdése alapján fennálló kötelezettsége folytán, ha a nyilatkozat tisztességtelen vagy jogszabályba ütközik. A közokiratba foglalásból fakadóan az igényérvényesítési joguk korlátozottá vált az I. rendű alperes szerződésszegése esetére.

[5] A felmondó nyilatkozat érvénytelensége körében arra hivatkoztak, hogy az nem tartalmazza a felmondás idején fennálló kölcsöntartozást, így nem állapítható meg súlyos szerződésszegésük. Az azonnali hatályú felmondást szabályozó rendelkezés is tisztességtelen,

ugyanis bármilyen kisösszegű tartozás esetén lehetővé teszi a kölcsönszerződés azonnali hatályú felmondását.

[6] A kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását 2,6%-os ügyleti kamat és 180 CHF/HUF árfolyam mellett 10.753.507 forint fennálló tartozás meghatározásával kérték.

[7] Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereste elutasítását indítványozta. Álláspontja szerint a kockázatfeltáró nyilatkozat megfelel a jogszabályi követelményeknek, valamint a Kúria és az Európai Unió Bírósága joggyakorlatának. A felperesek a kockázatfeltáró nyilatkozatot aláírásukkal tanúsítottan elfogadták, mely kifejezetten figyelmeztet az árfolyamváltozás bekövetkezésének lehetséges hatásaira. Ennek modellezést és számítást a fogyasztói teljesítőképesség mértékére vonatkozóan nem kellett tartalmaznia, és nem kellett kiterjednie az árfolyamváltozás várható irányára és mértékére sem. Hivatkozott arra is, hogy elegendő idő állt a felperesek rendelkezésére a nyilatkozat megismerésére és áttanulmányozására.

[8] A hitelbírálat körében az I. rendű alperes utalt arra, hogy annak célja elsősorban az alperes mint pénzügyi intézmény biztonságos és stabil működésének a biztosítása, ami nem értékelhető az árfolyamkockázati rendelkezés tisztességtelenségét és a szerződés érvénytelenségét eredményező megtévesztő magatartásként.

[9] A közjegyző által készített okirat közokirati jellegével kapcsolatosan előadta, hogy a hitelezőnek bármikor lehetősége van a felmondás tényéről és az általa nyilvántartott adatokról a közjegyzőnél okirat kiállítását kezdeményezni. A közjegyzői okiratba foglalt felmondás közokiratnak minősül. A közjegyzői okiratból egyértelműen kiderül, hogy a felperesek a közjegyző előtt saját akaratukból jelentek meg és jelentették ki, hogy köztük és a bank között milyen tartalommal jött létre a szerződés. Az egységes bírói gyakorlat nem követeli meg a végrehajtást elrendelő közjegyzőtől annak vizsgálatát, hogy a felmondás a szerződés feltételeinek megfelel-e, vagy hogy azt az adós egyebekben elismeri-e (BH1997. 347, BH1998. 20). A felmondásnak a tartozás pontos összegét sem kellett tartalmaznia, azt a jogszabály nem kívánja meg a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 23/C. § (2) bekezdése szerint.

[10] A felmondás érvénytelenségével kapcsolatosan utalt arra, hogy a szerződés pontosan körülírta az azonnali hatályú felmondásra okot adó esetköröket. Az azonnali hatályú felmondás lehetőségét egyebekben az r.Ptk. 525. § (1) és (2) bekezdése is biztosította.

[11] Az I. rendű alperes vitatta a felperesek számításának helyességét is.

[12] A II. rendű alperes ellenkérelmében szintén a kereset elutasítását kérte. Mind az árfolyamkockázati tájékoztatás körében, mind a közokirati jelleg vonatkozásában osztotta az I. rendű alperes álláspontját. Utóbbival kapcsolatosan utalt arra, hogy az a jelen pernek nem is lehet tárgya. A felmondással összefüggésben rámutatott, hogy a felmondást tartalmazó közokirat egyértelműen tartalmazza a felperesek összecszerű tartozását, amely megalapozza a súlyos szerződésszegést.

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű alperesnek 152.400 forint, míg a II. rendű alperesnek 50.000 forint perkölséget.

[14] Tényként állapította meg többek között, hogy a felperesek 2007. április 6-án használt lakás megvásárlása céljából hitelkérelemmel fordultak az I. rendű alpereshez, melyben I. r. alperes svájci frank lakáshitelt igényeltek 28.900.000 forint összegben 16 év futamidőre. Ennek megfelelően a felperesek mint hitelfelvevők és zálogkötelezettek 2007. május 8-án az I. rendű alperessel I. r. alperes svájci frank lakáshitelhez hitel- és zálogszerződést kötöttek, valamint ugyanezen a napon közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot is tettek.

[15] A szerződés 1.1. pontja értelmében a bank 205.100 CHF (svájci frank) összegű devizahitel rendelkezésre tartását vállalta és azt, hogy meghatározott feltételek teljesülése esetén legfeljebb 28.900.000 forint összegű kölcsönt folyósít a felperesek részére, amit a rendelkezésre tartási időszakkal együtt 192 hónap futamidő alatt vállaltak a felperesek visszafizetni évi 2,6%, ügyleti kamat, az első négy kamatperiódusban évi 0,77% kedvezményes kamat mellett. A szerződés ezen túl évi 1,4% kezelési költséget, és a hitelösszeg 0,5%-ának megfelelő mértékű szerződéskötési díjat rögzített. A szerződés 4.4 pontja értelmében a teljes hiteldíj mutató (a továbbiakban: THM) évi 4,14%, mely nem tükrözi a hitel kamat- és árfolyamkockázatát. A szerződés 5.3. pont 7. bekezdése értelmében a szerződés közokiratba foglalása megtörtént. A 6.2. pont szerint a türelmi időszakot követően a kölcsön törlesztése havonta, az elszámolási napokon kamatperiódusonként egyenlő összegű törlesztőrészletekben esedékes. A szerződés 6/A. része a szerződés felmondásáról rendelkezik. A szerződés 9.4. pontjában a felperesek mint hitelfelvevők és zálogkötelezettek kijelentették, hogy a bank üzletszabályzatának tartalmát megismerték, különös tekintettel egyes rendelkezésekre.

[16] A szerződéskötéssel egyidejűleg a felperesek kockázatteltáró nyilatkozatot írtak alá, mely tartalmazta, hogy a forinttól eltérő devizanemben történő hitelfelvétel előre pontosan nem becsülhető devizaárfolyam- és kamatkockázat tudatos felvállalását jelenti. Erre tekintettel az alábbi, piac által indukált kockázatokra hívta fel a figyelmet. A hitel futamideje alatt árfolyam elmozdulások a nemzetközi pénzpiacok és a forint piaci helyzete változásától függően bármikor, előre meg nem becsülhető gyakorisággal, irányban és mértékben következhetnek be. Az árfolyamváltozás hatására változhat, kedvezőtlen esetben akár jelentős mértékben megnövekedhet mind a tőketartozás, mind a törlesztőrészletek forintban számított összege. További kockázatot jelent a devizaárfolyam változásától függetlenül a hitel

devizanemére irányadó nemzetközi pénzüpiaci kamatok változásának lehetősége a változó kamatozású hitelkonstrukciók esetében, mely változás akár a forintkamatok változásával ellentétes irányú is lehet. Kedvezőtlen irányú kamatváltozás az árfolyam változatlansága esetén önmagában is növelheti a törlesztőrészek összegét. Ugyanakkor az árfolyam és a kamat bármilyen irányú változása akár együttesen is bekövetkezhet, ami kedvezőtlen esetben a forintban számított adósságterhek kumulatív növekedését eredményezheti. A nyilatkozat záradékában a felperesek tudomásul vették az abban foglaltakat, és annak ismeretében a kockázatok felelős mérlegelésével kötötték meg a devizahitel szerződést.

[17] Az I. rendű alperes a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 tv.) szerint a felperesekkel elszámolt.

[18] A szerződést a 2019. február 13-án közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatában azonnali hatállyal felmondta a felperesek lejárt, esedékes, meg nem fizetett tartozása miatt, majd 2019. szeptember 2-án a szerződésből eredő követelését a II. rendű alperesre engedményezte.

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában az irányadó jogszabályok ismertetését követően rögzítette, hogy bár a szerződéskötés időpontjában az r.Ptk. 209. § (4) bekezdése még nem volt hatályos, azonban a Kúria 2/2014. PJE határozata értelmében az Irányelv alapján kell a vonatkozó szabályokat értelmezni a 2009. május 29-ét megelőzően kötött deviza alapú kölcsönszerződések esetén is.

[20] A szerződés alapján kétséget kizáróan megállapította, hogy a felperesek és az I. rendű alperes szerződéses szándéka deviza alapú hitelszerződés megkötésére irányult. Ez mind a szerződés 1.1., 5.2. és 6. pontjából, mind a közjegyzői okirat azonos tartalmú pontjaiból következik. A felperesek az irányadó időszakban a deviza alapú kölcsönt a forint hitelhez képest alacsonyabb kamatmértékkel vehették fel, amely azt is jelentette, hogy egyúttal az árfolyamváltozás hatásait is viselték: a forint gyengülése fizetési terheik növekedését, erősödése azok csökkenését eredményezte.

[21] A felperesek érvénytelenségi hivatkozására figyelemmel az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megfelelőségét vizsgálta. Az EUB C-51/17. számú ítélet rendelkező részének 3. pontjában, továbbá az indoklás 74-78. pontjaiban leírtakból kiindulva – mely tartalmilag megegyezik a 2/2014. PJE határozat 1. pontjában, valamint a Civilisztikai Kollégiumvezetők 2015. november 9-10-én tartott országos értekezletén elfogadott értelmezéssel – arra következtetett, hogy a tájékoztatás az ott megfogalmazott követelményeknek megfelelt. Az átlagosan figyelmes és körültekintő fogyasztó számára a kockázattelátár nyilatkozatból érthetően és világosan kiderül, hogy az árfolyam változhat, és ez jelentős kockázatot jelenthet, amely egyben azt is jelenti, hogy a forint leértékelődése a törlesztőrészek emelkedésével jár együtt. A tájékoztató kifejezetten rögzítette, hogy a kölcsön futamideje alatti árfolyam elmozdulások a nemzetközi pénzüpiacok és a forint piaci

változásától függően bármikor, előre meg nem becsülhető gyakorisággal, irányban és mértékben következhetnek be. Tartalmazta, hogy az árfolyamváltozás hatására változhat, kedvezőtlen esetben akár jelentős mértékben megnövekedhet mind a tőketartozás, mind a törlesztőrészletek forintban számított összege, illetve fix törlesztésű deviza alapú kölcsön esetén a kölcsön futamideje.

[22] Megállapította, hogy a tájékoztatás a C-227/2018. EUB ítélet szerinti követelményeknek is megfelelt, mivel abból kitűnik, hogy az árfolyamváltozás nem elhanyagolható mértékű kockázatot jelent, és nem csak elhanyagolható mértékben növekedhet a törlesztőrészlet összege. Ebből teljesen egyértelmű az is, hogy a forint gyengülése esetén a felpereseknek milyen következményekkel kell számolnia. Az árfolyamváltozást eredményező piaci mechanizmusok működésének ismertetése a konkrét szerződés keretei között nem lehetséges és nem is szükséges, ilyen követelményt a C-186/16. EUB ítélet sem támaszt.

[23] Az elsőfokú bíróság az EUB C-51/17. számú ítéletben foglaltakkal összhangban vizsgálta a szerződés megkötésekor fennálló összes körülményt, az esetleges eltérő szóbeli tájékoztatást; a rendelkezésre álló peradatokról azonban ilyen nem volt megállapítható.

[24] A hitelbírálat kapcsán az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy az árfolyamkockázat felperesekre telepítését önmagában nem teszi tisztességtelenné az, hogy a felperesek nem kaptak tájékoztatást arról, hogy bevizsgált jövedelmük milyen mértékű emelkedésig alkalmas a szerződésszerű teljesítésre. A hitelképesség elbírálása a kölcsön nyújtójának az r.Hpt. 78. §-ában előírt feladata, mely az I. rendű alperes prudens működésének biztosítása szempontjából szükséges. A nem megfelelő hitelkihelyezés az I. rendű alperes biztonságos, megbízható működését veszélyezteti, de nem eredményezheti a perbeli szerződés érvénytelenségét. Így az esetleges nem megfelelő hitelképességi vizsgálat következményeit sem jogosult a bíróság levonni, erre a felügyeleti jogkört gyakorló szervezetnek van hatásköre.

[25] A közjegyzői okirat közokirati jellegét vitató felperesi hivatkozással kapcsolatban megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek saját akaratukból jelentek meg a közjegyző előtt, és tették meg nyilatkozatukat. A közjegyzői okiratból kitűnik, hogy az okiratot a közjegyző felolvasta, elmagyarázta, a felperesek pedig kijelentették, hogy az okiratban foglaltak az akaratuknak mindenben megfelel. A tartozáselismerő nyilatkozat tartalmazza a felek által megkötött hitel- és zálogszerződés teljes szövegét, az adósok tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozatát, az azonnali hatályú felmondási jogra vonatkozó rendelkezések tudomásul vételét, a szerződés és mellékletei megismerésére és azok elfogadására vonatkozó nyilatkozatot, valamint a közvetlen bírósági végrehajtás lehetőségének tudomásul vételére vonatkozó nyilatkozatot, és a felperesek aláírását. A közjegyző által okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozat a Kjt. 1. § (2) bekezdése és 111. § (1) bekezdése alapján közokirat, mivel a közjegyző mint jogszabály alapján közhitelességgel felruházott személy állította azt ki. Ehhez az r.Pp. 195. § (1) bekezdésében meghatározott bizonyító erő fűződik, vagyis teljesen bizonyítja az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát.

[26] A felperesek igényérvényesítésük korlátozására hivatkozásával kapcsolatban az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a közjegyző az okirat végrehajtási záradékkal ellátása során a Vht. korábban hatályos 21. § (1) bekezdése és jelenlegi 23/C. § (1) bekezdése alapján jár el, melynek során csupán azt vizsgálja, hogy a jogszabályban foglalt feltételek fennállnak-e. A bírói gyakorlat is egységes abban, hogy nem követeli meg a végrehajtást elrendelő közjegyzőtől annak vizsgálatát, hogy a felmondás a szerződés feltételeinek megfelelt-e, vagy hogy azt az adós egyebekben elismeri-e (BH1997. 347, BH1998. 20).

[27] A felmondás érvénytelenségével kapcsolatos felperesi hivatkozással összefüggésben az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy közjegyzői okirat kiállítását az I. rendű alperes akkor is kérhette a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek. A kölcsönkérelem 6/A.2. pontja egyértelműen körülírja azokat az esetköröket, amelyekben az I. rendű alperes a szerződést azonnali hatállyal felmondhatja, ezért a felperesek számára az azonnali felmondás esetei már a szerződéskötés időpontjában is ismertek voltak. Az azonnali hatályú felmondást az r.Ptk. 525. § (1) és (2) bekezdése is lehetővé tette. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a szerződés 6/A.2.a) pontja alapján a hitelező az adós bármely fizetési kötelezettségének késedelme esetén jogosult a szerződés felmondására, a rendelkezés nem összeghez köti a felmondás jogát. A közjegyzői okiratba foglalt felmondás harmadik pontja megjelöli a felmondás következtében lejárttá vált tartozást 26.488.987 forint és 34.100 CHF összegben, ezért téves a felperesek állítása, amely szerint a felmondó nyilatkozat a fennálló kölcsöntartozást nem tartalmazza.

[28] Az elsőfokú ítélet ellen a felperesek nyújtottak be fellebbezést, melyben az ítélet keresetük szerinti megváltoztatását kérték.

[29] Arra hivatkoztak, hogy az ítélet jogszabálysértő, mert az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: r.Pp.) 206. § (1) bekezdését és az r.Ptk. 209. § (1) bekezdését, valamint a 209/A. § (2) bekezdését sértő módon, önkényes mérlegeléssel állapította meg a perbeli kölcsönszerződés érvényességét. Állították, hogy az I. rendű alperesnek nem is állt szándékában a forintkölcsönöknél jelentősen alacsonyabb kamatot és törlesztőrészt biztosítani a felperesek részére a korlátlan árfolyamkockázat ellenében. Érvelésük szerint a Kúria Gfv.VII.30.256/2020/9. számú végzéséből következően a korábbi bírósági döntések nem szolgálhatnak precedensként.

[30] Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelensége körében az EUB C-609/19. számú ítélet 53. pontjára utalással kifejtették, hogy az I. rendű alperesnek tájékoztatást kellett volna adnia az árfolyamkockázatra ható gazdasági tényezőkről, a 9/2006. (XI. 7.) PSZÁF ajánlásban foglaltak figyelembevételével. A felperesek utaltak ezen túl a pénzintézetek prudens működésének biztosítása körében az ügyfelek megfelelő tájékoztatásával, valamint az ezzel kapcsolatos pénzügyi intézményekkel szembeni elvárásokkal foglalkozó, a Magyar Nemzeti Bank elnöke és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete Felügyeleti Tanácsának Elnöke által kiadott, a japán jen alapú

devizahitelezéssel kapcsolatos közös ajánlásra is. A felperesek kiemelték, hogy az I. rendű alperesnek a hitelbírálatkor figyelembe kellett volna vennie az általa ismert kockázatokat és csak akkor ajánlhatta volna a felperesek részére a deviza alapú kölcsönterméket, ha biztos abban, hogy a korlátlan árfolyamemelkedés ellenére is a felperesek a kölcsön visszafizetésére képesek. A felperesek bíztak az I. rendű alperes mint szakvállalat szakértelmében, és azt gondolták hogy az általuk viselhető kockázatnál nagyobb mértékű kockázat nem lehet az ügyletben. Miután az I. rendű alperes a felpereseket hitelképpessé nyilvánította, ez azt bizonyítja, hogy az I. rendű alperes a futamidő alatt stabil árfolyammal számolt.

[31] A felperesek sérelmezték, hogy az I. rendű alperes nem megfelelően végezte el a hitelbírálatot, nem tájékoztatta megfelelően a felpereseket az árfolyamkockázatról és az azt befolyásoló gazdasági tényezőkről annak érdekében, hogy rábírja őket a kölcsön felvételére. Mindebből arra következtettek, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagfogyasztó számára nem volt átlátható az I. rendű alperes tájékoztatása, ezért a korlátlan árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelen és a kölcsönszerződés semmis az r.Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján.

[32] A tájékoztatással szembeni elvárás teljesítése körében az EUB C-609/19. számú ítélet 53., 66-71. pontjában, és a C-776/19. számú ítélet 93-101. pontjaiban foglaltakat kellett a bíróságnak vizsgálnia. Az Európai Unió Bírósága ítéleteiben kötelező érvénnyel értelmezi az uniós jogot, ezért a döntések a polgári jogegységi döntéshez hasonlóan kötelezőek. A kialakult bírói gyakorlatból az következik, hogy egy átlagfogyasztó kb. 20%-os törlesztőrészlet-változást vállalt volna be reálisan. Korlátlan, megfelelő kompenzáció nélküli, a fenti mértéket meghaladó árfolyamkockázat tehát nem telepíthető a fogyasztóra, mivel egy ezen mértéket meghaladó kockázatot megfelelő tájékoztatás esetén egy átlagfogyasztó nem fogadott volna el. Ha mégis megkötötte a fogyasztó az ilyen szerződést, akkor azt kell feltételezni, hogy a tájékoztatás nem volt átlátható, így a korlátlan árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési rendelkezéseket tisztességtelennek kell tekinteni.

[33] Az irányadó uniós ítéletek körében a felperesek felhívták az EUB C-51/17. számú ítélet rendelkező részének 3., 4. pontjában és a 75., 78. pontjaiban foglaltakat, a C-26/13. számú ítélet 75. pontját, a C-186/16. számú ítélet 45-47. és 50. pontjait, a C-776/19. számú ítélet rendelkező részének 3. pontját és az EUB C-621/17. számú ítélet 50. pontját.

[34] Azzal is érveltek, hogy az árfolyamkockázatot feltáró nyilatkozatot a kölcsönszerződéssel együtt írták alá, így nem volt lehetőségük a bonyolult kockázat átlátására, ezért a tájékoztatás nem megfelelő időben történt.

[35] A 6/2013. és a 2/2014. PJE határozatok indokolásából kitűnően is az árfolyamkockázatot a kedvezőbb kamatmérték ellenében vállalja a fogyasztó, melyből következően a korlátlan árfolyamkockázat viselése egy visszterhes ügylet. Érvénytelenné válik a kölcsönszerződés, ha a jóhiszeműség elvét sértő módon terhelték a korlátlan

árfolyamkockázat viselését a fogyasztóra úgy, hogy a forint kölcsönöknél jelentősen alacsonyabb kamat és törlesztőrészekkel nem kompenzálták az árfolyamkockázatot. Állították, hogy a szerződésben írásban kell szabályozni, hogy a forintkölcsönökhöz viszonyítottan milyen mértékű kamat és törlesztőrészlet előnyt biztosít a bank a fogyasztó számára. Mivel az I. rendű alperes nem biztosított valódi kompenzációt, ezért az EUB C-609/19. számú ítéletből következően úgy kell tekinteni, hogy a fogyasztó nem kapott az r.Ptk. 205. § (3) bekezdésében és az r.Hpt. 203. § (6) bekezdésében előírt megfelelő tájékoztatást.

[36] A felperesek az EUB C-118/17. számú ítéletre figyelemmel 180 CHF/HUF árfolyamot határoztak meg, amellyel álláspontjuk szerint a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítható, mivel ilyen árfolyam alkalmazásával küszöbölhető ki a felek közötti egyenlőtlenség.

[37] A közjegyzői okirat közokirati jellege elvesztésének megállapítása tekintetében a Kjtv. 3. §-ára hivatkozással állították, hogy megfelelő tájékoztatás hiányában tisztességtelen célra irányult a szerződés, ezért a közjegyzőnek meg kellett volna tagadnia a közokiratba foglalást. A közjegyző nem tájékoztatta a felpereseket a jogügylet lényegéről és következményéről, ezért megszegte a Kjtv. 120. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat, melyből következően a Kjtv. 131. § (1) bekezdése alapján a közjegyzői okirat nem tekinthető közokiratnak. Ezzel összefüggésben az Európai Rendszerkockázati Testület (ERKT) devizahitelezésről szóló 2011/1. számú ajánlás indokolásának II.1. pontját, valamint a 9/2006. (XII. 7.) PSZÁF ajánlás III/3.r) pontjában foglaltakat hangsúlyozták.

[38] A felmondás érvénytelensége és jogszerűtlensége tekintetében állították, hogy a kölcsönszerződés azonnali hatályú felmondását szabályozó rendelkezés tisztességtelen, mivel bármilyen kis tartozás esetén lehetővé teszi a kölcsön azonnali hatályú felmondását, ezért a felmondás az r.Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis. Az I. rendű alperes az r.Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja alapján sem mondhatta volna fel a kölcsönszerződést.

[39] Hivatkoztak arra is, hogy az EUB C-776/19. számú ítélet 100-103. pontja szerinti kompenzáció, illetve a tisztességtelenül felszámított összeg hiányában a kölcsönszerződés felmondásakor nem lett volna hátralékos törlesztőrészlet tartozásuk, vagy az csak bagatell összegű lenne, ezért az I. rendű alperes nem mondhatta volna fel a kölcsönszerződést.

[40] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggésben rámutatott, hogy a szerződés elválaszthatatlan részét képező, külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozat aláírásával a felperesek elismerték, hogy megkapták a szükséges tájékoztatást a szerződés kockázatairól, mely mindenben megfelelt a 6/2013. és a 2/2014. számú PJE-ben foglalt követelményeknek, valamint az EUB által szabott feltételeknek.

[41] A tájékoztatásból felismerhető volt a szerződés működési mechanizmusa, a kockázat jellege, és az, hogy a kockázat realizálódása esetleg jelentős gazdasági következményekkel járhat. A felperesek által idézett EUB határozatokból levont felperesi következtetés nincs összhangban a 6/2013. PJE határozatban foglaltakkal. A tájékoztatásból kiderül egyértelműen, hogy az árfolyamkockázat hatására a törlesztőrészlet összege, a tőketartozás korlátozás nélkül változhat; az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, annak nincs felső határa; a fenti árfolyamváltozás valós, vagyis a futamidő alatt bekövetkezhet. Tartalmazza, hogy az árfolyamkockázatot az adós viseli, mely kitételből egyértelműen kiderül az is, hogy a kockázat korlátozás nélkül őt terheli. A felperesek ennek ismeretében a megfelelő információk alapján maguk döntöttek arról, hogy a deviza alapú elszámolás alkalmazása miatt a forintban nyilvántartott kölcsönhöz képest kedvezőbb hiteldíj és kamatmérték fejében kiteszik magukat annak a kockázatnak, hogy az árfolyam és a kamat kedvezőtlen változása esetén a hitel terhei megnőnek.

[42] Az I. rendű alperes számos egyedi ügyben hozott ítéletre hivatkozott a tájékoztatás megfelelősége körében (Gfv.VII.30.197/2019/13., Pfv.I.20.310/2019/6., Pfv.I.20.386/2019/10., 20.521/2020/9., Gfv.30.351/2020/9.). Hangsúlyozta, hogy az EUB sem fogalmazott meg olyan többletkövetelményt, hogy a tájékoztatás során konkrét adatokat vagy számítást kellene közölni a fogyasztóval, ha a tájékoztatásból az árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági következményei a fogyasztó számára ennek hiányában is világosan és egyértelműen felismerhetők. Rámutatott arra is, hogy a kockázatteltérő nyilatkozat a C-186/16. és a C-118/17. számú ügyben megfogalmazott kritériumoknak is megfelel.

[43] Álláspontja szerint a felperesek alaptalanul hivatkoznak a C-609/19. számú ítélet 53. pontjára. Az EUB által vizsgált esetben ugyanis abból indultak ki, hogy az euró/svájci frank paritás a szerződés teljes időtartama alatt stabil marad, és a vizsgált szerződés árfolyamkockázati tájékoztatást egyáltalán nem tartalmazott. A felperesek által aláírt, perbeli kockázatteltérő nyilatkozat azonban nem utal arra, hogy a kamatparitás elve miatt a HUF/CHF árfolyam stabil maradna. Ezzel szemben a tájékoztatás kifejezetten arra épül, hogy az árfolyamváltozás hatására változhat, kedvezőtlen esetben jelentős mértékben is megnövekedhet mind a tőketartozás, mind a törlesztőrészletek forintban számított összege. Ezért a kockázatteltérő nyilatkozat már magában, mindenféle gazdasági háttér feltárása nélkül is világosan, érthetően és átláthatóan nyújtott tájékoztatást arról, hogy az árfolyam változhat, és ebből a változásból eredő kockázatot a fogyasztó viseli. Ugyanez a helyzet a C-776/19. számú ítélet vonatkozásában is, mivel az ítélet alapját képező tájékoztatás semmilyen hasonlóságot nem mutat a felperesek által aláírt, perbeli ügylet alapját képező kockázatteltérő nyilatkozattal.

[44] Az MNB elnöke és a PSZÁF Felügyeleti Tanácsának Elnöke közös ajánlását nem tartotta figyelembe vehetőnek, mivel az a perbeli szerződés megkötését követően született. Az ERKT 2011/1. számú ajánlása sem alkalmazható a perben, mivel az ajánlások címzettjei nem lehetnek magánjogi jogalanyok.

[45] A tájékoztatás időszerűsége körében fenntartotta azt az álláspontját, hogy a kialakult bírói gyakorlatra figyelemmel a perbeli esetben ez megfelelő időben történt, mivel nem kellett a szerződéskötés napját megelőzően tájékoztatnia a felpereseket az árfolyamkockázatról (BDT2016. 3457 2. pont, BDT2020. 4185).

[46] A fellebbezés hitelbírálattal összefüggésben előadott indokai kapcsán rámutatott, hogy a felperesek félreértelmezik a bank hitelbírálati tevékenységét. A hitelképesség vizsgálatának alapvető célja az alperes biztonságos és stabil működésének biztosítása, az azt veszélyeztető hitelkihelyezési kockázatok feltárása és elkerülése (r.Hpt. 78. §). Ebből következően, ha a hitelfelvevő hitelképességének, az abból eredő kockázatoknak az esetleges nem megfelelő előzetes felmérése, értékelése az I. rendű alperes prudenciális működését veszélyezteti, az az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatási kötelezettség körében önmagában nem értékelhető megtévesztő magatartásként. A hitelképesség vizsgálata a hitelfelvevő múltbeli vagyoni és pénzügyi helyzetének összessége alapján levonható következtetést jelenti, a felperesek hitelképességét tehát a szerződéskötés időpontjára nézve volt köteles vizsgálni. Ebben az időpontban nem kellett előre látnia, hogy milyen mértékű lesz az árfolyamváltozás, és ezt a körülményt nem kellett a hitelképesség vizsgálata során értékelnie. A PSZÁF tájékoztatása szerint is a 2001-2008. közötti időszakban nem volt előre látható a jövőbeni árfolyamváltozás mértéke, iránya.

[47] A közjegyzői okirat közokirati jellege körében vitatta, hogy a felpereseknek az r.Pp. 123. §-a szerinti megállapítási keresetösségi joga fennáll, mivel a kérelem nélkülözi az elvárt jogmegóvási szükségletet, ugyanis a felperesek nemperes eljárásban kérhetnék a közjegyzőtől a végrehajtási záradék törlését, amennyiben az okirat törvénysértően került záradékolásra. Alaptalan az is, hogy a közjegyző megszegte a Kjtv. 120. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat, ezért a 131. § (1) alapján a közjegyzői okirat nem tekinthető közokiratnak.

[48] A felmondás érvényessége és jogszerűsége körében arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződés 6/A. pontjában a felek az r.Ptk. 525. § (1) és (2) bekezdésének megfelelően egyező akarattal meghatározták a súlyos szerződésszegés eseteit. Az r.Ptk. 200. § (5) bekezdése szerinti, a jogszabály előírásának megfelelően meghatározott szerződési feltételről van szó, ezért fogalmilag kizárt a tisztességtelenség. Kölcsönszerződés esetén az adós főkötelezettsége a kölcsön visszafizetése, annak elmulasztása esetére kikötött azonnali hatályú felmondás joga ezért nem minősülhet tisztességtelennek. A felperesek az elsőfokú eljárás során nem vitatták, hogy jelentős összegű lejárt tartozás terhelte őket a felmondás időpontjában.

[49] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, nyilatkozatot a fellebbezésre nem tett.

[50] Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéltábla teljes terjedelmében vizsgálta felül [r.Pp. 228. § (4) bekezdés].

[51] A fellebbezés alaptalan.

[52] Az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta és helyesen állapította meg. A rendelkezésre álló adatok és bizonyítékok helyes és okszerű értékelésével, a jogszabályok megfelelő alkalmazásával és a kialakult ítélkezési gyakorlat, valamint az Európai Unió Bíróságának értelmező határozatai figyelembevételével helyes döntést hozott. Döntését a szükséges mértékben megindokolta, azzal az ítéltábla is egyetért, ezért az ítélet megváltoztatására a felperesek által a másodfokú eljárásban kifejtettek alapján nincs lehetőség.

[53] Az ítéltábla ugyanis az elsőfokú bíróságnak az árfolyamkockázati tájékoztató megfelelőségével kapcsolatos álláspontjával egyetértve az árfolyamkockázat fogyasztó általi vállalását érintő rendelkezések tisztességtelenségét nem látta megállapíthatónak. A felperesek mint fogyasztók által aláírt, külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat mind alakilag, mind tartalmilag megfelel a jogszabályokban [r.Hpt. 203. § (6), (7) bekezdése, 93/13. EGK irányelv 3., 4., 5. cikke], és az Európai Unió Bírósága által hozott értelmező határozatokban körvonalazódó elvárásoknak, valamint a Kúria és a felsőbb bíróságok ítélkezési gyakorlatának.

[54] Az elsőfokú bíróság vizsgálódásakor helytállóan indult ki a Kúria 2/2014. PJE határozatából és az irányadó, a felperes által is felhívott EUB döntésekből. Az e körben taglalt EUB C-51/17. számú ítélet rendelkező részének 3. pontja, továbbá az indokolás 74-78. pontjaiban leírtak összegzik az árfolyamkockázati tájékoztatóval szembeni elvárást, melyből következik, hogy a pénzügyi intézménynek a fogyasztó részére nemcsak alakilag, hanem tartalmilag is érthető tájékoztatást kell nyújtania, melyből az árfolyamkockázat pénzügyi, gazdasági következményeinek érthetőnek, világosnak kell lennie. A felperesek által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat ennek megfelel, mert az átlagos fogyasztó számára is átlátható és érthető módon tartalmazza nemcsak azt, hogy az árfolyam változhat, amely jelentős kockázatot jelent, hanem annak működési mechanizmusát is, azaz hogy az árfolyamkockázat miként működik, és hogy a forint leértékelődése a törlesztőrészletek emelkedésével jár (C-186/16. 45. pont, C-26/13. 75. pont).

[55] A tájékoztató emellett rögzíti azt is, hogy a kölcsön futamideje alatti árfolyam elmozdulások a nemzetközi pénzpiaci és a forint piaci változásától függően is változhatnak, bármikor, előre meg nem becsülhető gyakorisággal, irányban és mértékben. Ezzel az I. rendű alperes eleget tett azon figyelemfelhívó tájékoztatási kötelezettségének, hogy a felperesek mint a kölcsönt felvevők lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének

és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre milyen hatása lehet (C-186/16. 49. pont).

[56] A felperesek mint átlagfogyasztók a tájékoztatóból nem csak arra következtethettek, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállalnak, hanem arra is, hogy az gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben jövedelmüket kapják, a szerződés nyilvántartása szerinti devizához képest leértékelődik (C-186/16. 50. pont). Mindebből következően a felperesek a tájékoztató alapján értékelni tudták az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeikre gyakorolt esetlegesen jelentős gazdasági következményeit is (EUB C-227/18. ítélet 1. pont, indokolás 40. pont). A felperesek így tudatában lehettek kellő körülmények mellett annak, hogy a szerződés aláírásával milyen terheket vállalnak. Az alperesi bank az átláthatóság követelményét betartó kockázatfeltáró nyilatkozat mellett észszerűen számíthatott arra, hogy a fogyasztó az egyedi megtárgyalást követően elfogadja az ilyen szerződési feltételekből eredő árfolyamkockázatot (C-609/19. számú ítélet 3. pont, C-776/C-782/19. számú egyesített ügy ítélet 5. pont, C-415/11. számú ítélet 2. pont).

[57] A felperesek azon koncepciója, miszerint a korlátlan kockázattal szemben az I. rendű alperes a teljes futamidőre a forint kamatoknál alacsonyabb kamat és a forint hitelekhez képest alacsonyabb törlesztőrészlet biztosítását vállalta alaptalan, ilyen megállapodás, alperesi vállalat a megkötött szerződésből nem olvasható ki, de a 6/2013. PJE határozat szerint sincs ilyen kötelezettsége a banknak. Megállapítható ugyanakkor, hogy a szerződés megkötésekor az I. rendű alperes a forint kamatoknál alacsonyabb kamat kikötése mellett nyújtott kölcsönt a felpereseknek, és emellett további kedvezményt adott a türelmi idő biztosításával.

[58] Az ítéltábla az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében előadottakat osztva rámutat arra, hogy a 2/2014. PJE határozat értelmében a jogszabályoknak megfelelő, aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat esetén az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy az árfolyamkockázat a fogyasztó számára világos és érthető volt. Az Irányelvben előírt világos és érthető megfogalmazás követelményének megfelel az olyan deviza alapú kölcsönszerződés mint a perbeli, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, azaz nem tartalmazza a „korlátlan” vagy „a nincs felső határa” kifejezéseket, de a tájékoztatás tartalmából következően a felperesek nem gondolhatták alappal, hogy az árfolyamkockázatot nem, vagy nem teljes mértékben viselik vagy az árfolyamkockázat csupán korlátozott. Ettől eltérő szóbeli tájékoztatást a felperesek nem bizonyítottak.

[59] A felperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy a tájékoztatásnak konkrét adatokat, számítást, illetve az árfolyam várható alakulásának bemutatását is tartalmaznia kellene, illet sem az EUB, sem a Kúria jogegységi határozatai nem fogalmaztak meg (Kúria Gfv.VII.30.256/2020/9. számú ítélet 31. pont). Ennek hiányában is magából a felperesek által aláírt tájékoztatásból az árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági következményei világosan és egyértelműen felismerhetők voltak.

[60] A felpereseknek a hitelbírálattal kapcsolatos okfejtését sem osztotta az ítéltábla. Ebben a körben – az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtettekre is utalva – hangsúlyozza, hogy a hitelbírálathoz a pénzügyi intézmény a kölcsön igénylése időpontjában meglévő jövedelmét és vagyoni viszonyait vizsgálja abból a szempontból, hogy a fennálló körülmények alapján előreláthatóan biztosított-e a kölcsön visszafizetése. A banknak nincsen olyan kötelezettsége, hogy az adós jövőbeni jövedelmét előrejelvezve prognosztizálja azt, hogy a törlesztőrészlet változása esetén a fogyasztó jövedelmi, vagyoni viszonyai alapján képes lesz-e a nyújtott kölcsön visszafizetésére. Ezt a kockázatot ellensúlyozza a bank további biztosítékok megkövetelésével a prudens működésre vonatkozó közjogi szabályokra figyelemmel (r.Hpt. 78. §), így jelen esetben az ingatlanfedezet biztosításával, azaz ingatlan jelzálogjog alapításával. A jövőbeni árfolyamváltozás lehetséges mértékével I. rendű alperesnek a 6/2013. PJE határozat 3. pontjában foglaltak szerint sem kellett számolnia sem a hitelbírálathoz, sem pedig az árfolyamkockázati tájékoztatás során.

[61] A felperesek hivatkozásával szemben az I. rendű alperes az aláírt kockázattelátoló nyilatkozatot is tartalmazó szerződés szerint nem biztosított stabil, változatlan árfolyamot a hitel teljes futamidejére, ezzel szemben a felperesek az árfolyamkockázattól eredően korlátlan kockázatot vállaltak. Ezzel szemben a felperesek fellebbezésükben tévesen hivatkoztak az EUB C-609/19. és a C-776/19. számú döntésekben foglaltakra, mivel azokban a kiinduló pont a változatlan árfolyam volt, valamint az EUB C-609/19 számú ügyben az eljárás tárgyát jelentő szerződés kockázattelátolást nem tartalmazott. Így nem lehet irányadó az utóbbi döntés 53. pontjában rögzített jogértelmezés sem, mivel a jelen esetben és az Unió Bírósága által vizsgált esetekben a kiinduló pont teljesen más. Annál is helytálló a felperesek hivatkozása, hogy az EUB döntésekben kifejtett általános értelmezés a 93/13. EKG irányelv hatálya alá tartozó jogügyletekben irányadó, de az egyes ítéletekben kifejtett valamennyi érvelés az eltérő nemzeti jogszabályok, valamint az eltérő szerződéses rendelkezésekből fakadóan automatikusan nem alkalmazható. A C-609/19. számú esetben ugyanis változatlan árfolyammal számoltak a szerződő felek, így a tényállás nem egyezik meg a jelen perben megállapított tényállással, ezért az abból levont következtetés és állásfoglalás nem alkalmazható a jelen perben. Ugyanakkor a hivatkozott fenti ítéletek általánosságban a kockázattelátoló tájékoztatással szembeni elvárás kapcsán a C-51/17. számú ítélet megállapításaira utalnak vissza, amit az elsőfokú bíróság is figyelembe vett.

[62] A felperesek ajánlásokkal kapcsolatos érveivel összefüggésben az ítéltábla egyetért az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmének azon hivatkozásával, hogy sem a PSZÁF ajánlásokból, sem az MNB-PSZÁF együttes ajánlásból nem következik a szerződés érvénytelensége. Ezek mint közjogi jellegű ajánlások nem minősülnek kötelező érvényű jogszabályoknak, be nem tartásuk a felügyeleti szerv által alkalmazott közjogi következménnyel járhat mindössze, a szerződés érvénytelenségét azonban nem eredményezhetik.

[63] A perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat megfelelőségére is figyelemmel a felperesek megtévesztésre utalása a kereset elbírálása tekintetében értelmezhetetlen, ugyanis a kereset megtévesztéssel kapcsolatos konkrét kérelmet nem tartalmazott.

[64] A felperesek fellebbezésükben a nem megfelelő időben történő tájékoztatásra is hivatkoztak, amelyet azonban kizárólag a fellebbezési kérelem kiegészítéseként benyújtott előkészítő iratukban adtak elő, az elsőfokú eljárásban azonban nem. Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla mint elkésett hivatkozást az r.Pp. 235. § (1) bekezdése alapján figyelmen kívül hagyta. Megjegyzi ugyanakkor az ítéltábla, hogy a peradatokban nincs ilyenre utalás, ezért nem állapítható meg, hogy a felpereseknek ne lett volna a szerződés aláírását megelőzően kellő ideje a kockázatfeltáró nyilatkozatot áttanulmányozni és megismerni. Sem az Európai Unió Bíróságának jogértelmezése, sem pedig a hazai bírói gyakorlat (a BDT2016. 3457 és a BDT2020. 4185 eseti döntések) nem támaszt a tájékoztatással szemben olyan követelményt, hogy azt meghatározott idővel korábban kellene a szerződés aláírását megelőzően nyújtani. A tájékoztatás időszerűsége kapcsán csupán arra kell figyelemmel lenni, hogy adott esetben a fogyasztónak kellő idő álljon rendelkezésére a szerződés feltételei, az azzal kapcsolatos kockázatok, e körben az árfolyamkockázat megismerésére, értelmezésére annak érdekében, hogy a szerződésben vállalt kockázatokat és a szerződéssel vállalt rá háruló gazdasági következményeket felmérhesse. A felperesek által említett PSZÁF ajánlás sem ír elő pontos időpontot arra vonatkozóan, hogy a tájékoztatást mennyivel kell a szerződés aláírását megelőzően megadnia a banknak, így alaptalan a felperesek hivatkozása a PSZÁF tájékoztató III/3.r) pontjával kapcsolatban. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az Irányelv értelmezése körében a PSZÁF ajánlás amúgy sem minősül értelmezendő jogszabálynak, tekintettel arra, hogy az a bankok számára sem kötelező, csupán ajánlott elvárásokat fogalmaz meg.

[65] A PSZÁF ajánlás III/3. pontjára való felperesi hivatkozás tekintetében hangsúlyozza az ítéltábla, hogy az írásbeli tájékoztatás szükségessége valóban mind az uniós gyakorlat, mind pedig a jogszabályi környezetből fakadóan elvárt, de az ajánlás sem tartalmaz olyan kitételt, amely a felperesek azon álláspontját támasztaná alá, hogy a hitelkérelem időpontjában kell az elvárt tájékoztatást megadni, ennek hiányában pedig az ne minősülne megfelelőnek.

[66] A közjegyzői okirat közokirati jellege tekintetében is helyes az elsőfokú bíróság döntése. A felperesek tévesen érveltek amellyel, hogy a nyilvánvaló tisztességtelenségre figyelemmel a közjegyzőnek az egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat közjegyzői okiratba foglalását a Kjt. 3. § (1) bekezdése szerint meg kellett volna tagadnia, ennek hiányában pedig a nyilatkozat a Kjt. 131. §-ából fakadóan nem minősül közokiratnak. A felperesek által felhívott jogszabályhelyekből következően a közjegyzőnek a nyilvánvaló érvénytelenséget vagy jogszabályba ütközést kell észlelnie, így e körben a tiltott szerződésekre vonatkozóan kell a megtagadási kötelezettségét gyakorolnia. A deviza alapú szerződés esetében azonban a Kúria több eseti döntésében és a 6/2013. PJE határozat 2. pontjában is kimondta, hogy maga a deviza alapú szerződés nem ütközik jogszabályba, nyilvánvalóan jóerkölcsbe, nem uzsorás szerződés, nem irányul lehetetlen szolgáltatásra és nem színlelt szerződés. Azt a körülményt, hogy a szerződés esetleg tisztességtelen szerződési feltételeket magában foglal-e, a közjegyzőnek a szerződéses kötelezettség és az egyoldalú

tartozáselismerő nyilatkozat közjegyzői okiratba foglalása során nem kell vizsgálnia. Figyelemmel azonban arra, hogy az I. rendű alperes megfelelő tájékoztatása mellett a szerződés tekintetében a tisztességtelenség nem volt megállapítható, így a közjegyzői okirat közokirati jellegének vitatásaként előadott felperesi álláspont is teljességgel alaptalan.

[67] A felmondás érvénytelensége és jogszerűsége körében az ítéltábla utal arra, hogy a 4/2021. PJE határozatban foglaltak az adott esetben nem irányadóak, figyelemmel arra, hogy a felmondás négy évvel a DH törvények által előírt banki pénzügyi elszámolást követően történt. A peradatokból megállapítható, és a felperesek jogi képviselője is megerősítette, hogy az adósok a kölcsönszerződés visszafizetésének teljesítését 2015-től beszüntették. Ebből következően az r.Ptk. 525. § (1) és (2) bekezdése és a szerződés hivatkozott rendelkezése folytán is a súlyos szerződésszegés bekövetkezett, nem állapítható meg ugyanis az, hogy csupán csekély összegű tartozása állt volna fenn a felpereseknek a felmondás időpontjában. Konkrét összeg hiányában is hatályos a felmondás, mivel a BH2017. 154 számon közzétett eseti döntés értelmében sem szükséges a felmondás érvényességéhez, hogy a felszólító levél vagy a felmondás a tényleges tartozás összegét jelölje meg. A felmondás megalapozottságához nem a hátralékos összeg pontos, számszerű feltüntetése szükséges, hanem a felmondásra okot adó körülmény tényleges bekövetkezte, azaz a súlyos szerződésszegésnek minősülő törlesztés elmaradása, ami a jelen esetben is megvalósult.

[68] Az ítéltábla álláspontja szerint – az I. rendű alperes hivatkozásával szemben – általánosságban ilyen esetben a megállapítási kereset előterjesztése nem kizárt a megváltozott eljárási szabályokra figyelemmel. Ez következik a Kúria Gfv.VII.30.356/2016/7. valamint a Gfv.VI.30.028/2021/4. számú ítéleteiben megjelenő jogértelmezésből is.

[69] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – annak helyes indokai folytán – az r.Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[70] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a pervesztes felpereseknek kell az r.Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az I. rendű alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségét megfizetni, melynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban állapította meg. A II. rendű alperesnek költsége – nyilatkozata, valamint a tárgyalásról való elmaradása miatt – nem merült fel, ezért javára az ítéltábla munkadíjat nem állapított meg. Az eredménytelenül fellebbező felperesek viselik ezen túlmenően az illetékfeljegyzési joguk folytán feljegyzett 812.280 forint fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2022. január 12.

dr. Buglyó Gabriella s.k.

a tanács elnöke

dr. Szunyogh Zsófia s.k.

dr. Csonka Balázs s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül: